

за съществуване – светът е безкрайна поляна от разнопосочни табели, които те карат да стоиш буден и да не изпускаш нито една подробност. Сладостта на живота е в неговото вечно самоизследване – като форми, възможности, условности и паралелности. Всичко това минава през въображението и изплува на повърхността като шанс за преоткриване на играта на живота. А тя е шеметна, многопластова и презареждаща.

А играта на детето минава през неговото собствено усещане за тяло. За него движението, докато открива света, е първата буква от думата – то е проводник на чувства и мисли, канал на скритите пластове живот, които се раждат под обвивката. Тялото и движенията, които то произвежда, са разказаната история на човешкото чувстване в секунди. Времето при движение в детската игра е космическо, неговата плътност е съгъстена, а минутите вибрират със скоростта на светлината. Времето при движението на детското тяло не съществува, физически закони – също. Играта при детето неизменно е свързана с движение – първо фан-

тазно, после реално. То е това, което го изразява най-пълно и ярко, в неговите импулс и първичност. При децата животът тече във всяко едно вдишване и издишване. Вдишването е подготовка и отваряне към света, издишването вече носи нова идея, вдъхновение и реализация на желаното. Реализацията на желаното ме среща с детския копнеж по неоткрити хоризонти, театралните срещи – в гостоприемство и усмихване, кукленото – като разказана история, танцът между закачката и „правилата на играта“. Между 6 и 10 октомври в Смолян съм извън квадрата и се предизвиквам – в гледането, оценяването, въздишването, сънуването, написването.

Международният театрален фестивал за детска и младежка публика „Забранено за възрастни“ в Смолян дава възможност на детския вик на изненада да пренесе театралната енергия от хипотетична в съществуваща. Той е инициран през 2012 г. от фондация „За Родопите“ и се осъществява в тясно сътрудничество с Община Смолян, Фондация „Арт офис“, Фондация „Америка за Бълга-

рия“, Областна администрация Смолян, общини и кметства в Област Смолян и над 20 други партньори. III издание на фестивала респектира с програма и организация, утвърждаваща се смелост и упоритост, намигане с послеслов към обстоятелствата. А съществуването им за пореден път доказва, че хората, които създават и творят нова реалност за другите, не се отказват пред поставените условия, напротив – сами откриват по-добри такива. От уъркшопа за съвременен танц и спектакъла „Летящата крава“ (De Stijl, Холандия), който вдъхновява началото на текста, през цирк (Симоне Романо, Италия), клоунада (Театър „Хенд“, Пловдив), различен тип куклени представления („Приказка за Скитника-Крал“, „Грозното патенце“, „Храбрият шивач“), фолклор („Фолклорна магия“), традиционен Карагьоз от Турция („Карагьоз – вещиците и индийските факири“), драматични („Театрална мозайка“ и „Лазарица“) и експериментални форми („Аз, Душата“), събитието лети стремглаво по своята ос. И както стана ясно – и кравите могат да летят. И то как летят! ■

The Flying Classroom

There are things, which make me raise my eyebrows in astonishment and bare my teeth in a broad smile. Many things, which stand my way and try to trip me, while laughing. Things, which never fall asleep and even if so, the toes of these feet still wriggle planning the next mischief.

One of those “big things“, which launches me in a rocket to the clouds once again, is the unconditional willingness of children to jump at the unknown. Head forward, no knee-pieces, nor a protective armor. To children’s imagination, the unknown is the next game, which has to be explored at all levels and played with the swift-winged enthusiasm of the discoverer. Observing the behavior of children, we return to the original law of existing – the world is an enormous meadow with signboards, showing differ-

Katerina Georgieva

ent directions, which will make you stay awake and not miss a minute detail. The delight of life lies in its eternal self-exploring, referring to forms, possibilities, conventionalities and analogies. All of these pass through imagination and emerge at the surface, as a chance for rediscovering the play of life. And this play is vehement, versatile and amusing.

And the play of children concerns closely their own sensation of the body. To children, the completion of a movement, while they still discover the world, is the first letter of a word – it is a promoter of feelings and thoughts, a channel for the hidden layers of life, which emerge beneath the cover. The body and the movements that it creates are the narrated story of the human sensations in seconds. The time of movement in the children’s games is infinite, its

density is compressed, and the minutes vibrate with the speed of light. The time of movement of children's bodies does not exist, nor do the physical laws. The play of children is definitely related to movement – first imagined and then real. It is the movement that is reflected most fully and clearly in children's impulses and primitiveness. With children, life flows in every breathing in and breathing out. The breathing in is a preparation and an opening to the world, the breathing out however brings a new idea, inspiration and fulfillment of a wish. The fulfillment of a wish represents for me the children's longing for new horizons, the meetings with the theater, presented as hospitable and smiling, the puppetry as a narrated story, the dance as a balance between the joke and the rules of the game. Between the 6th and the 10th of October, I was in the town of Smolyan and almost felt like an outsider, so I challenged myself to watch, assess, sigh, dream and finally finish writing.

The International Performing Arts Festival for Children and Youth audience "Adults Forbidden" in Smolyan has let the children's cries of surprise transform the theatrical energy from hypothetical into really existing. The festival was initiated in 2012 by the "Pro-Rodopi" Foundation and was held with the close collaboration of Smolyan Municipality, "Art

Office" Foundation, "America for Bulgaria" Foundation, Smolyan Regional Administration, communities and municipalities in Smolyan Region and over 20 more partners. The third edition of the festival provoked respect with its program and organization, proved courage and persistence, the winking with an epilogue to the circumstances. The fact that all these features have been noticed, showed again that the people who try to invent and create a new reality for others, do not give up when they face the stipulated conditions, on the contrary, they choose the best of them. Starting with the Workshop for Contemporary Dances and the Show "The Flying Cow" (De Stilte, Netherlands), which inspired the beginning of this text, passing through the Circus (Simone Romano, Italy), the Slapstick (Theater "Hand", Plovdiv), different type of puppet performances ("The Tramp's Tale", "Ugly Duckling", "The Brave Tailor"), the Folklore Show ("Folklore magic"), the traditional Karagöz from Turkey ("Kargöz, The Witches and the Indian Fakir"), dramatic performances ("Theatrical mosaic" and "Lazaritza") and experimental forms ("Me, the soul"), the event goes flying straight on its way. And as it became clear, the cows can also fly. And just how do they fly!

Translation by **Nadia Zhereva**

Изкуството хаял

Коя приказка избрахте да разкажете на българските деца?

Разказваме една турска народна приказка, която обаче се харесва на всички деца по света. Поне такива са нашите впечатления от страните, в които сме гостували. На вашия прекрасен фестивал сме поканени за първи път и, въпреки че я играем на турски, убеден съм, че дечицата я разбраха, защото в нея се разказва за приключенията на нашия популярен народен герой Карагьоз, който е много близък до вашия Хитър Петър. Историята се харесва на малките зрители, защото в нея има много от вълшебния свят на приказките. В нея има вещица, вещицата може да наказва хората и да ги превръща в животни, а това е много забавно за децата и много смешно.

Какви загадки крие театърът на сенките?

Първото и най-важно в театъра на сенките е това, че вие не виждате самата кукла. Вие виждате, разбира се, силуети в цвят и форма, но между вас и тях има преграда. Това е осветено платно като киноекран, зад което се движат куклите. Понякога ги виждате отчетливо, а понякога, когато се отдръпнат по-назад, за малко вие виждате друга сянка, която също крие в себе си загад-

Боряна Георгиева разговаря с Халюк Юдже – от Театър на сенките „Темно“, Анкара, Турция

Уъркшоп в
Смолян
Workshop in
Smolyan

ка. Освен това зрителите не виждат онзи, който движи куклите и не виждат с помощта на какво тези кукли се движат и това е още по-тайнствено. В Турция ние наричаме този вид изкуство хаял. Хаял означава въображение, а децата имат необятно такова. Тоест те гледат, но не виждат всичко в спектакъла и могат да си представят, това, което искат, могат да си мислят всичко, което искат, и да си представят най-вече кой стои зад всичко това.